

Az első magyar börtönszlengszótárt tartja kezében az olvasó, amelyből átfogó képet kaphat a „sittesdumáról”, a fegyintézetekbe került bűnelkövetők egymás között használt szlengjéről, a szabadságuktól megfosztottak önkínzó humorral teli, helyenként szociológiai pontossággal megszólaló nyelvéről, melyben nem valamiféle jóízű viccelődéssel találkozik az iránta érdeklődő, hanem groteszk akasztófahumorral, amibe belesűrűsödött a börtönlakók mindennapi életének minden keserűsége és a börtönévek túlélésének minden stratégiája. E könyv kifejezéseit teljesen átszövi az irónia, és sokszor nem könnyen visszafejthető kulturális utalások, komplex képek állnak mögöttük.

Szabó Edina börtönszlengszótára elsősorban nem elméleti munka: történeti áttekintései, szociológiai elemzései mögött gyakorlatias logika húzódik; és bár a kötet készítője nyelvész, a nyelvészeti aspektusok a könyvben szinte kisebb súlyt kapnak. Az olvasó azonban ezt nem feltétlenül fogja a szótár hibájának tartani. A börtönszleng ugyanis sokkal erőteljesebben hív elő pragmatikus szempontokat, mint a nyelv sok egyéb megnyilvánulási formája.

A szerző már majdnem belülről szemlélve, mégis a kívülálló kutató hozzáállásával tár az olvasók elé egy (szerencsére) nehezen hozzáférhető világot, melynek nyelvi túlburjánzása talán épp az ebben élők térbeli, cselekvésbeli korlátozottságának is köszönhető.

A szótár anyaga tíz év alatt, 1996 és 2005 között gyűlt össze Debrecen, Nyíregyháza, Sátoraljaújhely, Szeged, Tököl, Budapest, Balassagyarmat, Vác, Esztergom, Kalocsa, Sopronkőhida, Pálhalma, Baracska, Székesfehérvár, Dunaújváros és Kecskemét börtöneiben, ennek a tíz „börtönévek” a nyelvi lenyomata olvasható a kötet több mint ötezer szócikkében.